32ste jaar. — Nr 92. Zaterdag 1 Augustus 1885.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** francs per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels voorraan of midden in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 1 AUGUSTUS.

Van alles wat.

Hadden wij het niet voorzegd ? Het genzenblad is niet in staat eenen goeden priester in het gansche land te vinden. De eenigste wiens lof het spreekt is de afgevallen pater Hyacinthe, die zijn kloosterhabijt afgeworpen heeft om met eene fransche corsetmaakster te gaan trouwen.

Welk is hiervan de gevolgtrekking ? Alle priesters die getrouw blijven aan hunne plichten zijn slechte priesters ; maar de goede priester is diegene die tegen paus en bisschop opstaat en die den oorlog voert aan de Heilige Kerk welke hij gezworen had tot zijne dood toe te verdedigen.

Goede menschen die dat leest, breekt u dat de oogen niet open ? Het genzenblad valt alle zaterdagen uit tegen de priesters, maar tegen welke priesters ? Jaist tegen degenen die hunne geestelijke plichten vervullen en om het genzenblad eens op proef te zetten, hebben wij het over vertien dagen verzocht, hetzij in onze stad, hetzij in het decanaat van Tongeren, hetzij in het gansch bisdom van Luik, *eenen enkelen* priester te noemen die volgens onze genzen een waardige geestelijke is.

Het genzenblad vindt er geenen enkelen, en wat bewijst dit ? Dit bewijst dat alle onze priesters met ijver hunne plichten volbrengen, dat zij allen getrouw blijven aan hunne hemelsche zending en dat er geene zijn die den lof der genzen verdienen.

Excuseert ! Er is een priester die door het tongersch genzenblad hoog geprezen wordt ! Wij hebben reeds gesproken over pater Hyacinthe, den afgevallen kloosterling die zijn petershabijt over de haag wierp, zijn klooster verliet en met eene fransche corsetmaakster trouwde, en wij vroegen aan het genzenblad wat het over dien aardigen vogel denkt.

Verleden zaterdag heeft het genzenblad ons geantwoord. « Pater Hyacinthe, zegt het, is een « der grootste redenaars van Frankryk, die na « eerst lang te Parys en in andere groote katie- « dralen gepreekt te hebben, *de toog afgeworpen* « *en eene vrouw genomen heeft*. Wel ja, roomsch « sacristyblad, dien pater, dat groot man *bewon-* « *deren en verbiedigen wij*. Die heeft gewis den « *roomschen hatspot* van nabij gezien en beproefd. « God en de religie heeft hij waardiglijker willen « dienen en daarom nu zijn groot genie gebruikt « om de *exploiteurs* daarvan te bestrijden. Dat « zulk man u den rug draait, dat moest u eerder « van schaamte doen zwijgen dan u de astrantheid « te geven hem nu te bespotten. »

Wat zegt gij daarvan, lezers van den *Postrijder* ? Dat zijn geene uitvindsels, dat staat in volle letters te lezen in het tongersch genzenblad van verleden zaterdag 25 juli, tweede bladzijde, vierde kolom.

∴

Er zijn thans in 't geheel 146 gemeenten die hunne eenige gemeenteschool bij koninklijk besluit hebben mogen afschaffen en vervangen door eene katholieke of vrije school. Buiten deze, zijn er nog omtrent 800 andere nuttelooze scholen afgeschaft en vervangen door welbevolkte vrije scholen. Het gevolg is dat het land thans, alhoewel met minder geld, aan 14,000 kinderen meer het onderwijs laat genieten. En dat vinden de genzen slecht !

∴

Verscheidene dagbladen spraken dezer dagen over de noodwendigheid van *militaire attachés* te voegen bij de belgische gezantschappen te Parys en te Berlyn.

Och heere ! Waarom weeral duizenden nutteloos weg gesmeten ?

Ware het niet veel nuttiger personen bij onze gezantschappen te voegen die ons met den landbouw van de verschillende landen in kennis brachten ?

Landbouw geattacheerden — deze zouden veel nuttiger en welkommer zijn.

∴

Onze lezers weten dat M. Vandenpeerboom de lofwaardigste pogingen aanwendt om aan de bedienden der spoorwegen en der posterijen de zondagrust te verschaffen.

Iedereen keurt die maatregelen goed, en de minister ontmoette alleen tegenkantieg van wege eenige hooggeplaatste genzen en vrijmets Lars.

Doch, is het niet wonder ! Diezelfde genzen die de kleine bedienden willen dwingen 's zondags te werken, zullen zich wel wachten dien dag zelf naar het bureel te komen, en nemen op den hoop zooveel *conge* als ze maar kunnen.... zonder vermindering van traktement natuurlijk.

∴

Daar is 't alweer !

Het ministerie wil al de moeielijkheden doen ophouden die uit onze gemsche kieswetten ontstaan — moeielijkheden die zoo menigvuldig zijn dat een gerechtshof vandaar uit en mogen zwart oordeelt over eene en dezelfde kiesaak. Weet gij wat de genzen daartegen in te brengen hebben ?

« *Het eenigste wat ons overblijft*, zegt de « *Précurseur*, » van Antwerpen, *is geweld gebruiken. Wij willen van onder revolutie maken tegen het ministerie dat boven is.* »

Zij zijn altijd en overal dezelfde die famenze eerbiedigers der Wet.

Als zij boven zijn mag geen katholiek zijn recht eischen of zij schreeuwen dat hij de Wet niet eerbiedigt.

Als zij niet aan 't roer zijn geven zij den bras van de Wet en beloven « Revolutie » te maken en « geweld » te gebruiken.

∴

Als eene zeldzaamheid, wel zienenswaardig, is een prachtig schip dat te Antwerpen aangekomen is, in zijnen kiel

5 MILLIOEN KILOS

vreemde tarwe aanvoerende.

Men lokt iedereen uit om den reusachtigen driemast te gaan bewonderen.

't Is inderdaad schoon om zien.

Maar droevig ook voor onze landbouwers.

Sedert eenigen tijd doet die reusachtige *steamer*, een geregelden dienst tusschen Amerika en Antwerpen, telkens met 50 *duizend zakken* vreemde tarwe in zijnen schoot.

Die tarwe kost aan den amerikaanschen handelaar, nog geene 10 fr., en komt hier onze eigen landbouwnijverheid verstikken.

Schoon is het schip ja, — maar droevig zijnen inhoud.

∴

De liberale partij is thans zeer verdeeld. Dat is wel een bewijs dat zij geene goede partij meer is en er te veel gekonkelt wordt. Eene rechtveerdige en eerlijke politiek kan nooit verdeeldheid verwekken.

∴

De socialisten, dat zijn me toch mannen. Ze schreeuwen altijd tegen de kapitalen, en te Gent hebben ze zelven bakkerijen opgericht met een groot kapitaal, om zoo de bakkers te bevechten. Ze zijn al zoo logiek gelijk de liberalen !!!

∴

De *deftige* liberalen van Brussel waren van zin de processie van het H. Sacrament van Mirakel te overrompelen. Ze hebben zich echter reuter gehouden en dat was wel het beste. Brussel staat reeds gehoekt en wordt verracht als een ondervoordeelde, en 't heeft dus niet veel meer te verliezen....

∴

De liberale bladen melden dat het nieuw gebouw der Kamers te Brussel, in plaats van 1 tot 2 millioen, wel 5 tot 2 millioen zal kosten. Dat is nog een kenuel van 't liberaal bestier !

∴

Als gij te St-Nikolaas aankomt, zult gij vlak voor u een nieuw gebouw zien staan, waarop in groote letters te lezen staat : « *Ecoles libres.* »

Het nieuws dat de liberalen van St-Nikolaas eene school uit hunnen eigen zak hadden opgerichtwerd door de genzenbladen aan alle hoeken van België uitgebazuind.

Wij zeiln waren tevreden dat eindelijk de genzen ook eens hunne beurs openden om hunne eigene scholen te onderhouden.

Maar zie, na nader onderzoek blijkt het dat de schoolmeester van de liberale school van St-Nikolaas een der onderwijzers is die op wachtgeld staan, zoodat de liberalen hem bijna niets betalen maar de Staat alzoo feitelijk den onderwijzer betaalt der liberale school. Dat is heel vermakelijk.

Die slimme handelwijze der genzen van St-Nikolaas heeft reeds navolgers gevonden, namentlijk bij de liberalen van Aalter ; deze hebben eene liberale meisjesschool gesticht, waarvan de onderwijzeres ook eene is die 1200 fr. wachtgeld trekt van den Staat.

En dat mag zijn ? De Staat onderhoudt alzoo de liberale scholen !

Wereldtentoonstelling van Antwerpen.

De belgische afdeeling neemt een aanzienlijk deel van het geheel in, zeker meer dan een derde. Onmiddellijk bij het intreden treft men haar aan.

Is het in andere landen moeielijk, van al het merkwaardige te spreken en overal stil te staan, in België is dit onmogelijk. Men denke slechts aan uit ons land traden 5677 tentoonstellers op, in 116 klassen verdeeld ; niet alleen de groote nijverheid, of die welke het ongetrokt doorden rijkdom der gebezigde stof of de kenigheid der bewerking, hebben wij hier voor ons ; maar tegenoeg alles wat door menschenhanden wordt gemaakt, zonder nog te rekenen de koopwaren, door den handel ingevoerd. Er is geene nijverheid, hoe klein of hoe groot zij ook moge wezen, of zij is vertegenwoordigd.

De maatschappij *Cockerill* zond het model van eenen hamer van 100 ton, en eene klompenmakerij uit Vlaanderen zond eene kas hollebokken ; de steenkolen uit het Walenland liggen in torenhoge pyramiden opgestapeld nevens het glazen huisje, waar de diamantbewerkers van Antwerpen eenige handvollen hunner schitterendste steenen op thuwelen kussens te pronken leggen ; de brusselsche kantfabrieken spreiden hare verfeidelijke kanten uit, die het minste windje zou medevoeren, en de zeehdraiers van Hamme zonden koorden in, sterk genoeg om het zwaarste schip in den felsten storm in toom te houden. Wie dit alles zou willen ontleden en opsommen, zou een overzicht van heel onze nijverheid leveren.

Wij wagen het dan ook niet en wandelen zonder anderen leiddraad dan de orde, waarin wij de voorwerpen aantreffen.

Onder de schoonste stukken van kunstnijverheid die in de afdeelingen te vinden zijn, moet men vermelden drie tapijten, door Braqueme te Mechelen geweven, naar kattons van Willem Geets en bestemd tot versiering van de zaal der zittingen van den belgischen Senaat. Het eene stelt voor den doop van Philips van Artevelde, een nog al zonderling gekozen onderwerp ; het tweede geeft ons Philips den Goede, hertog van Bourgondie te zien, die de oostersche gezanten ontvangt ; en het derde verheerlijkt Albrecht en Isabella die Rubens bezoeken. De heer Braqueniè is een trasch tapijtwever, die eene fabriek te Mechelen gesticht heeft en hier eene oude brabantsche en vlaamsche nijverheid heeft doen herleven. De heer Geets is niet alleen historieschilder van talent, hij is ook uitstekend decorateur. Hij staat aan het hoofd der academie van Mechelen en heeft er veel toe bijgedragen om in de stille aartsbisschoppelijke stad de eigenaardige nijverheid te doen bloeien, waarvan wij hier een staaltje aantreffen, en die wij op andere plaatsen wervinden. Mechelen bezit een groot aantal fabrieken van gebeeldhouwde eikenmeubelen, die in de laatste jaren zeer in de mode gekomen zijn en vervaardigd worden in den stijl der vlaamsche renaissance. Het onderricht dat daar in de stedelijke Academie wordt gegeven leidt vele teekenaars en werklieden op, die smaakvol huisraad leveren. Het is eene hergeboorte van oude vlaamsche zeden en aanbeelden. Het huis Zech, van Mechelen, heeft in de tentoonstelling prachtige gebeeldhouwde eikenbeenten meubelen.

Dwars door den middenbeuk strekt zich de uitstalling uit der gebroeders Roch, bestaande uit fijn aardewerk, dat nu eens het oude Delftsch goed dan weer Japansch porcelein of Fransch glazewerk nabootst, of wel naar moderne patronen bewerkt is. De geschiedenis van het huis klinkt als eene legende, en hadde Samuel Stables ze gekend, zeker had zij eene plaats in zijn *Help u zelf* ingenomen. De stichter was een eenvoudig werkman in het Luxemburgsche, die van jaar tot jaar zijne zaak uitbreidde. Zijne zonen staan nu aan het hoofd van overgroote fabrieken in België, in Luxemburg, in Duitschland en in Frankryk. In elk die landen treden zij in deze tentoonstellingen op, en telkens verschijt de aard dezer voortbrengselen. In Belgie hebben zij in Beaugouwen een heel dorp gesticht, dat zij met den Grieksschen naam *Kamos* pottebakkersarde gedoopt hebben. Huisnijverheid vervaardigt zij gewoon vertwerk, pronkwaren, gekleurde tegels. Hunne nabootsingen van oud Delftsch, hunne pauwen naar oude schilders, alsook hunne rijkgekleurde waandtegels zijn zeer merkwaardig.

Nu bevinden wij ons op eene heelijke plek, geheel bezet met glazen kassen, die het kostelijkste der brusselsche nijverheid beschermen ; het is het rijk der mode, het Eden der vrouwen. Wagen wij eenen oogslag op de toonbanken vol rijke kant en bloemen en op de toiletten door brusselsche huizen uitgestald. Men zou zeggen een heele verzameling glazen kooien vol bontgekleurde vogels. De vogels zijn er wel niet in, maar toch datgene wat de vogels maakt, hunne pluimen. En die zijn werkelijk schoon. De dames hebben geene oogen genoeg om al die prachtige dingen te bekijken.

Tusschen deze kassen heeft de *Compagnie des bronzes* van Brussel een groot getal harer kleine beelden geplaatst. Eene zeer bezienswaardige verzameling. Behalve de kunstwaarde der bronzen, allen gegoten naar modellen door onze beste beeldhouwers geleverd, en de uitstekende bewerking die immer breed en kunstig is, levert zij nog de aantrekkelijkheid op, dat de tentoonstellers hier nevens het algewerkt stuk nu eens het wassen model, dan weer het niet hertoetste beeld, zoals het uit den vorm komt, hebben geplaatst, en belangwekkende inlichtingen bij elk werk voegden.

In het middenpunt der tentoonstelling, daar waar hoofd- en kruisbeuk elkander doorsnijden, rijst een ruw, maar grootsch gevaarte op. Het stelt den middeleeuwschen burcht voor, die prijkt in het stedelijk wapen van Antwerpen, met zijne torens en muren, en is opgebouwd uit balen, tonnen, kisten en kassen, pakken en matten van koopwaren, waarin deze stad handel drijft. Het is een dankoffer gebracht aan den oorsprong en de milde bron van Antwerpen's bestaan en bloei.

Belangwekkend is de statistiek, betreffende den invoer der haven. Voor de meeste artikelen is de stijging aanhoudend en regelmatig geweest sedert 1850 ; voor zeer enkele is zij in de allerlaatste jaren een weinig gedaald ; toevallige omstandigheden als de oorlog van 1870 en de belasting op de tabak, hebben eenige stoornis in den regelmatigen gang der zaken teweeggebracht.

Zichtier de waarheid doen cijfers bewezen. In 1883 werden 154,000 vaten petroleum ingevoerd, in 1884 duizentegen 991,820. In 1840 werden 959,521 hectoliters graan ontvangen ; in 1875 5,158,078 hectoliters ; in 1884 16,669,549 hect. ; in 1850, 197,581 balen koffie, in 1885, 727,855 balen, in 1884, 587,954 balen ; in 1850, 98,815 balen rijst, in 1884, 695,535 balen ; in 1870, 499,627 stuks hutden, in 1880 684,021 stuks, in 1884, 1,141,175 en in 1884, 1,006,782 stuks ; in 1850, 5677 balen wol, in 1880, 16,245 balen, in 1870, 156,568 en in 1884, 177,875 balen, en zoo met al de overige artikelen. Indien onze kooplieden klagen, dat zij minder winnen, mogen wij toch niet klagen, dat zij minder werken.

Wanneer wij de zijkanten van den middenbeuk volgen, dan vinden wij aan de linkerhand photografien en kostrige photosyspiegen. Verder door treffen wij kleedingstukken aan. Een hoedenmaker van Antwerpen, de heer Wynen, heeft een gelukkigen inval gehad : in plaats van hedendaagsche modeartikelen uit te stallen, heeft hij een historisch overzicht gelevard van de wijze, waarop de mensch in vroegere eeuwen zich het hoofd bedekte. Men weet, hoe gek eene tentoonstelling van hoeden uit de laatste 50 jaren uitziet. Dit belachelijk verdwijnt geheel, als men, in plaats van hoeden uit de jongste eeuw, hoofddeksels uit de jongste 20 eeuwen zoovele elkander ziet. De beginnen van den *pileus* en den *petasus* der Grieken en de muts der Phrygiers, zijn hier bijgebracht, tevens ook twee- en drietoppige hoeden van alle tijden : de muntschepper, zooals de heilige pater Hubertus ; de eenen droeg, de kleppelmuts met platten kroeden hoeden van Erasmus en Mercator, de zwarte breedgerande vilten hoed van Rubens, de monumentale driehoed van Frederik den Groote, de zwarte gelaahoed van Lodewyk XIV en de witte van Lodewyk XV, de welbekende dwarsche tweehoed van Napoleon en zooveele andere meer.

Aan de overzijde vinden wij eene lange rij marmeren schoorsteenen. De marmerbewerking is in België, voornamelijk in de waalsche provincien, waar men vele soorten van schoon gevlekte en geaderde marmersoorten vindt, zeer in eere. Tot voor korten tijd was deze tak van nijverheid uitmuntend in handen van steenhouwers, die dachten dat de rechte lijnen de vlakke gladde oppervlakte de hefste dingen der wereld waren. Wanneer men hunne voortbrengselen met de vlaamsche werken der vorige eeuwen, 14 tot de 18e eeuw toe, vergeleek, begreep men al dadelijk, dat er in België twee rassen wonen, en dat de noordelijk rijk begaafd is met kunstzin, terwijl het zuidelijke er armoedig van bedeeld is. Nog altijd is over het algemeen de marmerbewerkingen in de waalsche landen louter handwerk, ontbreekt het haar volkomen aan vinding en teekening ; een paar Brussehaarsten misteziin een anderen weg ingeslagen ; de heeren Toussaint en Lemire leveren werk, dat het oog niet alleen door de stof, maar ook door den vorm bekoort. Vooral de eerste, die hooge

LENORA

OF

EEN VOORBEELD VAN KINDERLIEFDE

(2e VERVOLG.)

Reeds den volgenden morgen ondernam Lenora haar tocht naar Salzburg. Anna vergezelde haar tot aan het einde van het bosch, bij den kleinen heuvel, waar een steenen kruis stond en waar men het kasteel kon zien.

— Hier bij dit kruis zal ik wachten totdat gij weergekomt, zeide Anna, terwijl zij haar de hand drukte.

Toen Lenora Salzburg den hoogen wachttoren van de verte ontwaarde, was het alsof een dolk haar door het hart ging.

— Ach, Hemel, zeide zij, in het diepste van dien toren zit misschien mijn vader gevangen. Zou het met hem gaan ? Hebben het verdriet en de ellende der gevangenschap hem nog niet bezwijken ? Is hij nog in leven ? O, mocht mij gelukken om hij hem te komen ! O, God ! Stil mijne schreden en laat mij de gunst zien van de menschen tot dewelke ik mij thans wend.

Wanneer zij den hoogen berg had beklommen de openstaande kasteelpoort binnen ging, ontmoette zij op het slotplein terstond den ridder Alfried, trotsch te paard gezeten, prachtig in zijn met goud gebordurd laken gekleed. Hij was omringd van eenen stoet schildknapen en knechts te paard, en wilde juist ter jacht gaan. Bij het aanblik van den wreeden vijand haars vaders,

was het alsof de krachten Lenora begaven ; en had zij zich niet op de steenenbank neergezet die zich bij de poort bevond, had zij zeker ten gronde gestort. Daar weergalmden de jachtherens en de stoet verliet het plein en trok de poort uit. Na verloop van eenige minuten kwamen twee kinderen van den portier bij de als heerin gekleede jonkvrouw, die de kleinen vriendelijk aanspraak en hun eenig fruit aanbood. De portier had dit alles door een zijraamken algezien en trad binnen. Het trof hem dat een vreemd meisje zoo aanminnig jegens zijne kinderen was. Hij zwam nader, verzocht Lenora in de kamer te gaan en vroeg beleefd :

— Wat hebt gij daar te koop ?

Lenora opende het korfje en liet hem de kampermoelen zien. Op de vraag wat zij daarvoor verlangde, antwoordde zij :

— Wat gij er voor wilt geven ; want ik denk wel dat gij een arm meisje zeker niet te weinig zult bieden.

— Goed geantwoord ! zegde de portier. Wacht hier een oogenblik, ik zelf zal de kampermoelen naar de keuken van het kasteel dragen, en ik sta er voor in dat gij er niet te weinig voor zult ontvangen.

Dit zeggende ging hij met het korfje heen. Spoedig hierop kwam de vrouw van den portier met soep voor het middagmaal binnen.

— Wat komt gij hier doen, onbeschaamde ? snauwde zij Lenora toe. Hoe durft gij, zonder te kloppen, deze kamer binnen komen ? Maak u weg, of ik werp u de deur uit !

Op hetzelfde oogenblik kwam ook de portier met het ledige korfje en het bedongen geld terug.

— Nu, nu, zeide hij tot zijne vrouw, maak u maar zoo driftig met. Dat is een braaf meisje en ik heb er al over gedacht of zij niet geschikt zou zijn om bij ons in dienst te komen, daar wij juist eene meid noodig hebben. Maar als gij aanstonds zoo opvliegt dan zal niemand het bij u uithouden.

Bovendien, ik zelf heb het goede kind in de kamer gebracht.

— Dan is 't wat anders, hernam de vrouw, laat haar dan maar blijven. 't Is waar, ik heb wat te opvliegend, dat is een groot gebrek ; zulks beken ik ; maar, voegde zij er bij, terwijl zij Lenora met de hand vatte, gij hebt mijne kinderen van uw fruit meegedeeld, en moet gij ook het middagmaal met ons gebruiken. Kom, zet u aan tafel en eet mede !

Volgaarne nam Lenora deze uitnodiging aan, doch kon nauwelijks den lepel aan haren mond brengen, zoodanig werd zij door de kinderen met allerlei vragen lastgevallen. Echter sprak zij gedurig met hen met de haar eigen liefdadigheid en was zoo vriendelijk jegens de kleinen, dat hunne moeder er geheel door werd ingenomen.

Toen Lenora, na het middagmaal, het ledige korfje opnam en wilde vertrekken, riepen de kinderen :

— Ach, blijf toch hier, blijf bij ons, niet waar, moeder !

— Ja, voegde de moeder er bij, mij zou het ook genoegen doen als gij wildet blijven. Zoudt gij niet bij mij in dienst willen komen ?

— O, zeer gaarne was Lenora's antwoord, en ik durf u verzekeren dat ik u trouw en eerlijk zou dienen.

— Welnu, hernam de vrouw, ga dan nu naar huis en spreek er vooral nog eens over. Zoo alles goed is kunt gij hier aanstaanden zaterdag in dienst komen. Zie, neem dat meel als een welkom thuis, voegde zij er bij, terwijl zij een wit brood en gerookt vleesch in haar korfje legde.

Met eene buiging dankte Lenora haar voor dat geschenk, en spoedde zich, ten hoogste verblijd, naar het bosch. Daar zat Anna bij het steenen kruis onder een hazelnotenboom je te breien. Zoodra zij Lenora van verre zag aankomen, sprong zij op, liep haar tegemoet en riep :

— God dank, goede jonkvrouw, dat ge terug zijt ! Gij zult wel vermoed zijn en honger hebben. Kom hier zitten, ik zal u iets voorzetten, en ver el mij dan eens hoe alles is toegegaan.

Bij deze woorden haalde het meisje eene flesch met melk, brood en beter uit een mandje te voorschijn.

— Goede Anna, zeide de jonkvrouw, gij hebt dus waarlijk met eten gewacht tot ik terug kwam. Eet dan nu ten minste, ik heb mijn middagmaal reeds bij den portier gen men. Ik zal een oogenblik bij u gaan zitten.

Vervolgens verhaalde Lenora met opgeruimd gemoed al wat haar was wedervaren, en hoe haar plan reeds gedeeltelijk gelukt was. Beide meisjes begaven zich daarna op weg en kwamen zonder eenig ongeval thuis, alwaar Lenora alles op eene nieuwe wijze verhaalde. Het deed Steyler en zijne vrouw weenlijk genoegen dat alles zoo goed was afgelopen, alhoewel het hun spijt deed, dat zij van hun zoo dierbare jonkvrouw welhaast zouden moeten missen. Zeer vermoeid, maar niet minder tevreden, begaf Lenora zich wederra naar haar slaapvertrek. Alvorens ter ruste te gaan, knielde zij neder om God te danken dat Hij het begin harer onderneming had gezegend en smekte hem vurig dezelfde tot een goed einde te brengen.

V.

Het was zaterdag. Lenora moest vertrekken. Dit was voor het huisgezin een wezenlijk treurige dag. Ook aan de jonkvrouw viel het hard die brave menschen te moeten verlaten, die haar zoovel genegenheid, zoovel goedheid hadden bewezen, en zich naar het kasteel van eenen vijand te moeten begeven aan wie zij niet zonder afschuw kon denken. Ook wist zij wel dat zij in eenen dienst ging treden waar vele moeilijkheden en wellicht veel leed haar te wachten stonden. Maar in het betrouwen op God en uit liefde voor haren vader sloeg zij moedig den weg derwaarts in. Steyler en de goedhertige Catharina vergezelden haar tot het einde van het bosch, en namen toen afscheid van haar, onder het storten van overvloedige tranen. Anna echter, die het reispakje van Lenora droeg, ging met haar mede tot in de portierswoning van Salzburg. Hartelijk werden beiden door de vrouw van den portier ontvangen.

— Ha, gij zijt daar ? zeide zij tot Lenora ; dat is braaf, dat gij woord houdt ; zoo zie ik het gaarne. Gaat nu beiden zitten, ik zal u iets voorzetten.

Lenora opende haar korfje, dat zij aan den arm droeg, en bood de vrouw, als een klein wedergeschenk, van hare huisgenoten, eenige boudeis zeer fijn vlas aan, terwijl zij de kinderen eenige peren, pruimen en hazelnoten gaf. Op het zien van dit alles werd de vrouw nog vriendelijker en zeide :

— Ik moet u rechtuit bekennen dat gij uwe wereld kent en meer met menschen hebt omgegaan. Ik verzeker u dat ik ook goed voor u zal zijn.

Na het eten nam Anna, bitter weenende, afscheid van Lenora.

— Kom, kom, zeide de portiersvrouw, ween zoo niet ! Gij kunt ons immers dikwijls komen bezoeken ; 't zal mij altijd aangenaam zijn, en als gij dan een ed ander treut medebrengt, zult gij voor uwe moeite goed betaald worden.

Anna beloofde dikwijls te komen en ging snikkend de deur uit. Voor de goede Lenora, die zich thans van al hare vrienden gescheiden, binnen de muren van een vijandelijk kasteel zag, was het alsof zij geheel alleen op de wereld was. Zij beurde zich echter op die de gedachte aan haren dierbaren vader, den zij er is hoopte te zien....

Na het vertrek van Anna zeide de vrouw zich in eenen leuningstoel, en schreef, in eene lange lijtrage aan Lenora de plichten voor, die zij in het huis en in de keuken zou te verrichten hebben. Het meisje antwoordde dat zij haar best zou doen om alles naar behoeren te verrichten en al de bevelen harer meesteres stiptig en trouw na te komen. En zij hield woord. Zij was het toonbeeld eener goede dienstmeid. Al wat zij verrichtte deed zij met vreugde, en als bracht zij dat voor